

18 juni 2020

Hoe gaan de afschalingen in de landen om Nederland heen?

In dit document, afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19. Het document is samengesteld op basis van informatie die verkregen werd van Nederlandse ambassades in de betreffende landen. Er wordt in het document ingegaan op de gevolgen, de knelpunten en de terugdraaiingen bij afschaling.

Algemeen beeld

15 juni was de dag dat zowel NL als veel andere Europese landen de grenzen binnen Schengen en het VK weer heropenden, al blijven er landen die meer (inreis)restricties hanteren (bijv. DEN, SPA en VK). Min BZ van DUI lijkt het heropenen van de buitengrenzen naar buiten de EU voor zich uit te willen schuiven, deels ingegeven door vrees voor een mogelijke tweede repatriëringsoperatie mocht een tweede golf volgen. Het land komt op 20/06 met een eerste stellingname.

Vrijwel alle Europese hebben nu enige ervaring met (de gevolgen van) het afschalen van hun maatregelen. Daarbij volgen zij veelal een gefaseerde aanpak die vergelijkbaar is met NL.

In vrijwel alle landen zijn de **ervaringen met het versoepelen van maatregelen positief**. De versoepelingen in o.a. BEL, DEN, FRA, OOS, LUX, DUI, SPA en ZWI leiden niet tot meer besmettingen. Het tertiair onderwijs is weer open in OOS en ZWI, en ook buitenbeetje ZWE volgde op 15 juni volgen. Over het algemeen zien men nog geen aanleiding voor het opnieuw aanscherpen van de maatregelen, maar in het **Duitse Sonneberg en Göttingen (Thuringen) zijn door toenemende besmettingen opnieuw lockdownmaatregelen** ingevoerd.

Over het algemeen **verloopt de naleving van maatregelen** goed, al draagt het mooie weer bij aan grotere drukte in parken en natuurgebieden en worden deze gebieden soms, op last van de politie, gesloten. Ook ontstaat er net als in Nederland in enkele landen debat n.a.v. demonstraties.

18 juni 2020

Land	Afschalingen	Gevolgen	Knelpunten	Terugdraaiingen
België	Fase 1A + 1B: (04/05): herstart bedrijven, herstart reguliere zorg, normale dienstregeling OV met verplichting mondkapjes, sporten in buitenlucht met +2 personen. Ook alle winkels open onder dezelfde voorwaarden als de essentiële winkels. In fases 2 (18/05) en 3 (08/05) gaan vervolgens ook geleidelijk de scholen weer open en kunnen ook contactberoepen weer aan de slag, en heropenen dierentuinen en musea. Ook heropenen de grenzen met NL voor familiebezoek. Fase 3 (08/06): horeca, sport, culturele activiteiten, binnenlands toerisme hervat, alsmede sociaal contact tot 10pp. per week. Per 15 juni laat België alle reizen vanuit de EU, VK en andere vier Schengenland weer toe. Fase 4 en 5 vinden dan plaats in juli en augustus.	Vooralsnog geen negatieve effecten van versoepelingen waarneembaar, en het aantal ziekenhuisonopnames blijft dalen. Rt werd op 12/06 geschat op 0,87.	In meerdere BE steden (Brussel, Antwerpen en Gent) protesteerde men tegen racisme en discriminatie terwijl massabijeenkomsten nog niet zijn toegestaan. Mondkapjes werden massaal gebruikt, maar afstand houden was onhaalbaar.	Geen terugdraaiingen voorzien, maar reëel scenario. De Nationale Veiligheidsraad communiceert hierop voorbereid te zijn.

18 juni 2020

Denemarken	Fase 1 (13 t/m 27/05): Denemarken herstartte de reguliere zorg en het OV weer op. Ook heropenden dagopvang en basisscholen. Op 20 april herstartten contactberoepen en op 27/4 ook de rechtbanken. Sindsdien is er een gefaseerde aanpak. Fase 2 (11/05): Grote winkelcentra, professionele sportwedstrijden, buiten sporten. Sinds 18/05 ook o.a. cafés, restaurants, scholen 12 – 16 jaar heropend. Alles onder voorwaarden van afstand houden en max 10 mensen tegelijk bijeen. Uitbreiding fase 2 (27/05): heropening culturele instellingen en activiteiten, theaters, dierentuinen, pretparken en zomeractiviteiten kinderen, onderzoeksactiviteiten, universiteiten en hogescholen, volwassenonderwijs, taalscholen en publieke sector waarvoor fysieke aanwezigheid vereist is. Fase 3 (08/06): max. samenscholing tot 50pers., herstart van binnensporten en indoor vrijetijdsvoorzieningen zoals zwembaden en sportscholen. Vanaf 15 juni zijn toeristen uit Duitsland, Noorwegen en IJsland weer welkom. Druk om meer reizigers toe te staan neemt toe, op 18/06 persco van premier Frederiksen hierover. Fase 4 (01/08): Heropening discotheken, nachtleven, zwembaden, sportscholen. Mondkapjes zijn m.u.v. het vliegveld niet verplicht.	Het geschatte effectieve reproductiegetal (R_t) werd op 10/06 geschat op 1 (maar met veel onzekerheid). Het SSI (Deens GGD) overleg met buurlanden over gemeenschappelijke indicatoren om regionale verschillen te monitoren, en een 'warning tool' op te zetten.	Geen grote operationele knelpunten.	Nog geen wijzigingen of terugdraaien afschalingsplannen.
------------	---	--	-------------------------------------	--

18 juni 2020

Duitsland	Het grootste deel van het publieke leven in DUI is weer open, waarbij het land kiest voor een model dat sterk gedreven wordt door regionale omstandigheden. Deelstaten gaan zelf over o.a. openstelling zalen voor culturele manifestaties, universiteiten, kinderopvang, muziekscholen, clubs en discotheken, fitnessstudio's etc. Enkele landelijke maatregelen zijn het weer toelaten van buitensport en herstarten van de Bundesliga, alsmede een verbod op grote evenementen t/m 31/08. De scholen gaan stapsgewijs weer open en verpleeghuizen laten een vaste bezoeker toe. Mondkapjes daarbij verplicht in OV, horeca, winkels bezoek contactberoepen en ook als je bijvoorbeeld een restaurant binnenloopt. Reizen binnen Europa zijn weer toegestaan per 15 juni. Min BZ Maas wil besluit over reisadviezen voor landen buiten EU voor zich uitschuiven, en zou terughoudend zijn, en zal op 20/06 een eerste visie presenteren. DUI ziet graag Europese regels voor zakenreizen.	Op dit moment een lichte verhoging van de R-waarde, deze staat nu > 1 – mogelijk als gevolg al het zeer lage aantal besmettingen. Volgens Duitse wetenschappers zou een waarde van 0,75 het beste zijn voor de economie. Er zijn lokale beperkte verhogingen van de infectiecijfers te zien.	Geen grote operationele knelpunten.	Bij meer dan 50 nieuwe infecties per 100.000 inwoners moet iedere stad of regio (KREIS) in de afgelopen 7 dagen moet teruggevallen worden op een bestrijdingsconcept. In het Thuringse Sonneberg en Göttingen zijn daarom opnieuw lockdownmaatregelen ingevoerd.
------------------	---	--	--	---

18 juni 2020

Frankrijk	FRA is per 11/05 begonnen met versoepelingen van de strenge lockdown, afhankelijk van het aantal besmettingen in een regio. Ondertussen staat heel FRA op "groen", wat betekent dat nu ook in Parijs het leven normaliseert. Geen schriftelijke verklaring meer nodig om het huis te verlaten. Verplaatsingen tot 100 KM toegestaan. Thuiswerken blijft waar mogelijk het uitgangspunt. Contactberoepen onder voorwaarden weer toegestaan. Progressief heropenen crèches en (basis)scholen, en per 22/06 moeten leerlingen weer verplicht aanwezig zijn. Tertiair onderwijs blijft voorlopig dicht. Horeca heropent nu in het hele land. Festivals en grotere bijeenkomsten zijn tot september verboden. In het openbaar vervoer is het dragen van mondkapjes verplicht. Ook FRA heropende de grenzen per 15/06, de quarantaineverplichting geldt alleen voor reizigers van buiten Schengen/EU. Daarnaast past FRA reciprociteit toe: quarantaine ook verplicht voor landen die dit aan FRA burgers opleggen.	Geen toename van aantal besmettingen te zien.	Drukte op openbare plekken zoals parken en rivieroeveren. FRA controleert streng en groepen worden ontbonden of beboet.	Hier is nog geen sprake van.
Italië	Het hard geraakte ITA komt uit een zeer strenge lockdown en er is nog vrij veel onduidelijkheid over de precieze afbouw. Per 04/05 begon de 2^e fase met een geleidelijke heropening van een aantal economische sectoren (bouw, verschillende industrieën), onder strikte voorwaarden. Op 18/05 heropenden ook winkels, musea en culturele activiteiten, alsmede ook horeca en contactberoepen. Op 25/05 volgden zwembaden en sportscholen. De scholen zullen pas weer in september opengaan. Reizen naar tweede huis en buiten de eigen regio is vanaf 3 juni weer toegestaan. Vanaf die datum zijn ook EU-burgers weer welkom zonder meldingsplicht bij lokale GGD/regio en verplichte 2 weken quarantaine.	Geen toename van aantal besmettingen te zien.	Nog geen sprake van.	Hier is nog geen sprake van.

18 juni 2020

Luxemburg	Luxemburg heeft ook een gefaseerde heropening, en last voor monitoring steeds 3 weken tussen verschillende versoepelingen in. De algemene veiligheidsregels blijven gelden. In de huidige derde fase is alles weer heropend (onder voorwaarden), m.u.v. sportscholen, fitness, casino en wellness. In de horeca mag men tot 10 mensen uit verschillende huishoudens bij elkaar komen. Per 31 juli: eerste evenementen LUX is op 25 mei gestart met breed testen, 20.000 tests per dag om half juli heel de bevolking getest te hebben.	Eerste ervaringen zijn heel goed: de bevolking houdt zich aan de voorschriften. Voldoende mondkapjes aanwezig. Alle inwoners kregen 50 mondkapjes p.p. R-waarde staat op 0.85 en stabiel onder de 1.	Geen grote operationele knelpunten.	Geen sprake van wijzigingen of terugdraaiingen van de afschalingsplannen.
Oostenrijk	Oostenrijk was een van de eerste landen die weer 'van slot' ging. Per 1 mei zijn alle winkels, winkelcentra weer open en zijn contactberoepen weer gestart. Ook zijn bijeenkomsten tot 10 personen weer toegestaan, en max 30 bij begrafenissen. Scholen gaan ook weer gefaseerd open, zodanig dat leerlingen verspreid over twee weken een week onderwijs volgen. Op 15 mei heropende ook de horeca weer. Per 18 mei volgden alle scholen, crèches en naschoolse opvang. Scholieren gaan in groepen afwisselend naar school, waardoor leerlingen verspreid over 2 weken in totaal 1 week onderwijs krijgen. Vanaf 29 mei gingen ook hotels, zwembaden, toeristische attracties en dierentuinen weer open. De grensovergang is sinds 15 mei versoepeld voor Zwitserland, Tsjechië en Duitsland. Vanaf 16 juni heropenden de grenzen voor 31 andere landen, waaronder NL. Op 15 juni versoepelde men ook de mondkapjesplicht, die alleen nog in OV en bij bezoeken aan ziekenhuizen en apotheken zal gelden. Vanaf 1 juli zijn evenementen tot 250 bezoekers toegestaan. Vanaf 1 augustus tot 1000 bezoekers.	Opvalt dat sinds 15 mei het gewone leven binnen de marges van het nieuwe normaal weer volledig op gang lijkt. De Rt-waarde liep iets op sinds de versoepelingen, maar blijft ligt onder de 1.	Geen grote operationele knelpunten.	Geen sprake van wijzigingen of terugdraaiingen van de afschalingsplannen.

18 juni 2020

Spanje	SPA heeft een gefaseerde exitstrategie, die de 50 provincies in afzonderlijk tempo kunnen doorlopen, onder voorwaarde dat er minimaal 2 weken tussen elk van de 4 fasen zit. Zolang dit proces loopt mag men de eigen provincie niet verlaten. Inmiddels is iedere provincie minimaal in fase 1 (o.a. heropenen kleine winkels, sportcentra en culturele centra onder voorwaarden); meerderheid in fase 2 (o.a. heropenen bioscopen en theaters met beperkte capaciteit; enkele eilanden al in fase 3 (laatste fase voor het nieuwe normaal). Scholen en hoger onderwijs blijven tot in ieder geval september gesloten. Over de laatste fase, 'het nieuwe normaal' zijn nog weinig details bekend. Thuisquarantaine wordt per 1 juli opgeheven. SPA heropent op 21 juni (einddatum noodtoestand) de grenzen voor buitenlands toerisme. Grens met Portugal per 1 juli, op verzoek van Portugal.	De eerste berichten zijn grotendeels positief: geen toename van aantal gemelde besmettingen, en het aantal nieuw overleden patiënten stond enige dagen op rij op 0.	Drukke vindt plaats tijdens tijdvak voor sportbeoefening, met name in grote steden. (hoofdwegen worden afgezet voor autoverkeer om ruimte te bieden aan grote hoeveelheden wandelaars, fietsers, hardlopers etc); daarnaast heerst onduidelijkheid over wat wel en niet is toegestaan en er is geen sprake van eenduidige handhaving.	Geen sprake van wijzigingen of terugdraaiingen van de afschalingsplannen.
Verenigd Koninkrijk	Het hard getroffen VK kondigde op 10/05 een stappenplan aan voor afschalingen, waarbij elke volgende stap pas genomen als de voorgaande goed verloopt. Per 13/5 worden degenen die niet vanuit huis kunnen werken en met eigen vervoer naar het werk kunnen komen aangemoedigd dat te doen. Ook individueel buitensporten is weer toegestaan. Basisscholen gingen per 01/06 geleidelijk weer open. De winkels zijn sinds 15/06 weer open, de horeca blijft tot minimaal 04/07 gesloten. Vanaf 8 juni worden mensen die inreizen verplicht 14 dagen thuis quarantaine in acht te nemen.	Het is nog te vroeg om deze waar te nemen.	Geen grote operationele knelpunten, wel veel druk op regering om de 2-meter eis voor social distancing in te perken.	Geen sprake van wijzigingen of terugdraaiingen van de afschalingsplannen.

18 juni 2020

Zweden	Zweden kent de facto geen lockdown, maar er zijn wel 'dwingende' adviezen en aanbevelingen. Nu andere landen heropenen, neemt de kritiek op de Zweedse aanpak toe. Lagere scholen, kinderopvang, contactberoepen en horeca bleven open en bijeenkomsten tot 50 personen bleven toegestaan. Wel raadt men aan dat mensen die 70+ zijn thuisblijven, en mogen verpleegtehuizen geen bezoek ontvangen. Het binnenlandse reisverbod wordt opgeheven op 13 juni. Ook het hoger onderwijs herstart per 15 juni. Medische capaciteit in de regio's is beperkt. Niet-essentiële reizen naar het buitenland zijn tot 15 juli afgeraden. Alhoewel geen directe aanpassing van de maatregelen hebben Volvo en Scania rond 20 april hun productielijnen herstart.	Zweden kan de soepele maatregelen aan. Wel is de druk op de zorgcapaciteit en het aantal overleden patiënten vergeleken bij buurlanden groot. Deze druk gaat ten koste van overige medische zorg waaronder operaties.	Er ontstaat steeds vocaler kritiek op de Zweedse regering, die er desondanks in de peilingen nog goed vanaf komt.	N.v.t.
Zwitserland	De Zwitserse regering heeft op 16 april een exitstrategie bekendgemaakt. Kern is: stapsgewijze versoepeling in 3 fasen. Eerste stap 27/4: hervatten reguliere zorg, contactberoepen herstart, tuincentra en bloemisten heropend, met inachtneming van maatregelen gericht op bescherming van de gezondheid. Tweede stap 11/5: opening van lagere scholen, winkels, horeca, musea, bibliotheken, sportgelegenheden, met inachtneming van de hygiëne- en afstandsmaatregelen; capaciteit openbaar vervoer uitgebreid. Vanaf 28 mei zijn geloofsbijeenkomsten en religieuze feesten weer toegestaan, mits afstands- en hygiëneconcepten worden toegepast. Derde stap 30/5: samenzijn tot 30 personen weer mogelijk (was 5), geldt ook voor sport. In restaurants mogen ook weer meer personen aan een tafel zitten (was 4), onder voorwaarde vooraf aan te melden. Vierde stap 06/06: opening middelbaar- en hoger onderwijs incl. hoorcolleges; opening theaters, bars, bioscopen, dierentuinen, campings, zwembaden, discotheken, toeristische attracties en bergbanen met inachtneming van de hygiëne- en afstandsmaatregelen. Ook evenementen tot 300 personen weer toegestaan.	Vooralsnog schetsen de autoriteiten een positief beeld van afnemende besmettingen.	Het is drukker op straat maar als het te druk wordt, grijpen de autoriteiten (politie) in d.m.v. sluiten van parken bijv. Binnen (in winkels en horeca) gaat alles goed. Veel jongeren verzamelen zich echter buiten, rondom horeca-gelegenheden, en ook dan grijpt de politie in.	Geen sprake van wijzigingen of terugdraaiingen van de afschallingsplannen.

18 juni 2020